

Artikel af Sune Højrup Bencke
Politikken rejser.



Det er skammeligt at indrømme, men sandt. Jeg har aldrig været på Stevns Klint før. Altså bortset fra en enkelt fisketur for et par år siden, men det tæller ikke rigtigt i min bog.

Jeg har altid troet, ignorant som jeg er, at Stevns Klint egentlig bare var en enkelt høj klint – en stub af kridt og kalk ude på det østlige Sjælland – og ikke en 22 kilometer lang sammenhængende klint med enestående natur, utrolig koldkrigshistorie og fine kulturminde, der stort set ligger i Københavns baghave.

Men nu har jeg vandret hele vejen fra Bøgeskov Havn i nord, hvor klinten begynder at rejse sig, til Rødvig længere sydpå. Og jeg kan ikke vente med at komme til Stevns Klint igen.

Alt det går jeg allerede og tænker på i løbet af de første kilometer på den 'Cliff Experience', som den lokalt bosiddende Karen Nørby er begyndt at tilbyde til folk, der gerne vil opleve Stevns Klint. En todages tur på den 22 kilometer lange 'Stevns Klint Trampesti', der følger klinten fra nord til syd.

Fascinerende kirke

Normalt arbejder Karen Nørby som kostvejleder og foredragsholder, men hun synes ikke, at folk rigtigt har opdaget det område, som hun selv går ture i og elsker så højt. Og det selv om Stevns Klint kom på Unescos verdensarvsliste tilbage i 2014.

»Det (verdensarvslisten, red.) har betydet meget, men ikke nok«, siger Karen Nørby, da vi vandrer sydpå fra Stevns Fyrcenter i en lille gruppe på ni vandrere.

»Stevns Klint har så meget at byde sine besøgende på. Både natur og historie. Og jeg vil gerne gøre noget for Stevns«, siger hun.

»Men hvad er det helt særlige ved Stevns Klint«, hører jeg mig selv spørge Karen Nørby, da jeg i samme øjeblik for øje på Højerup Kirke, og svaret giver sig selv.

I 1928 røg koret på Højerup Kirke (den del af kirken, hvor alteret er placeret) i havet ved et dramatisk klinteskred. I dag hænger den gamle kirke ude på kanten af klinten som en matros, der klamrer sig til en mast i stormvejr. Nedenfor i den lille bugt under kirken banker bølger med hvide skumtoppe ind på den skifergrå strand.

Da vi kommer indenfor i kirken, hvor man i dag kan gå ud på balkonen og kigge ud over Østersøen, bliver det næsten helt middelhavsagtigt med de hvidkalkede vægge og kig ud til det riflede blågrønne vand så langt øjet rækker. Som et græsk kloster i en varm timiansvind.

Vi går ned ad trapperne til stranden under kirken, hvor vandet skifter farve, når sollyset kommer og går, og der lugter skarpt af saltvand. Her hænger klinten som et gigantisk udhæng, og vi kryber op under 'soklen', hvor Karen Nørby udpeger de lag af såkaldt fiskeler, et lag i klinten, som fortæller om asteroide-nedslaget, der blev en katastrofe for livet på jorden for mange millioner år siden. Det ligger som et lille, gråt og fugtigt bånd i den enorme klint.

Luksusudgave af en vandretur

Nu forstår jeg, hvorfor Karen Nørby gerne vil vise Stevns Klint frem for flere mennesker, blandt andre Marianne Fjordgård, der er med i gruppen sammen med sin mand Peder. De elsker begge at vandre – både herhjemme og i udlandet, men har aldrig været her før.

»Jeg var aldrig kommet til Stevns Klint, hvis ikke det var for den her tur«, siger Marianne Fjordgård, der er betaget af det sceneri, vi bevæger os igennem.

»Vi kommer fra Grindsted, en del af Danmark, hvor det er helt fladt, så det her er en helt anden slags terræn med en fantastisk natur«, fortæller hun.

Selv om vandring på Stevns Klint i princippet ikke er noget, man behøver at være med på en guidet tur for, så giver det mening for Marianne Fjordgård.

»Det er dejligt, at det er tilrettelagt. Vi går hverken for meget eller for lidt«, siger hun.

Selv kalder Karen Nørby sin Cliff Experience for »luksusudgaven« af en vandretur på Stevns. For selv om du sagtens selv kan gå på Trampestien, kræver det en del planlægning i forhold til, hvor du slutter din tur, og hvordan du kommer tilbage til dit startsted.

»Man behøver ikke tænke på logistikken, den klarer jeg, og jeg sørger også for maden undervejs«, siger Karen Nørby.

Lokker med asparges

Derfor er alle deltagerne da også mødt ved et opsamlingssted på førstedagen, hvorfra vi kører sammen i bus til Stevns Fyrcenter, hvor turen begynder. Efter en let opvarmning af muskler og led beundrer vi det gamle fyr fra 1878, der står kridhvidt i alt det forsommer-grønne. Ved klintekanten går det allerede brat ned, så højdeskrækken prikker i håndfladerne.

Normalt ville det give mening at starte enten i nord eller syd, men vi begiver os ud på Trampestien sådan cirkus midtpå, hvor havet buldrer ind på kysten 42 meter længere nede. Vi traver af sted i gummisko og vindjakker og holder ind kort før Stevnsfort for at spise de madpakker, som Karen Nørby har lavet til os hjemmefra og udleveret til os, da vi mødtes. Der er blandt andet spidskålssalat med karrydressing, kylling og mandler. Og stenalderbrød.

»Jeg ved ikke helt, hvad I skal have til frokost i morgen«, siger Karen Nørby, mens vi spiser.

»Men min mand skar de første asparges i dag, så måske finder jeg på noget med dem«, fortsætter Karen Nørby, der bor på et økologisk landbrug lidt længere nordpå.

Årets første asparges? Jeg kan slet ikke vente til næste dags frokost.

Stevns under Den Kolde Krig

Vi går videre i små grupper. Sludrer om løst og fast. Om hvad vi ser, hvem vi er og hvor vi kommer fra. Det er vandringens gave – at du kan indgå i fine samtaler med mennesker, du ikke har mødt før.

Da vi passerer Stevnfort, kommer den dårlige samvittighed prikkende igen. For mig, der ellers er historisk interesseret, er det jo en decideret skandale, at jeg aldrig har besøgt Koldkrigsmuseet Stevnfort, hvor jeg kan komme 20 meter ned i undergrunden og få fortalt historien om den rolle, Stevns Klint spillede under Den Kolde Krig.

Frokosten har givet os godt med brændstof. Vi passerer forbi Boesdal Kalkbrud med den fascinerende 20 meter høje og 60 meter lange pyramide, der engang blev brugt til opbevaring af tørret kalk, inden det skulle videre til landmændenes marker. Her i det gamle kalkbrud er man i øvrigt i gang med byggeriet af et besøgscenter, der skal stå færdig i 2022.

Vi går med knaldgule rapsmarker på den ene side, og på et tidspunkt bliver sceneriet næsten hel færøsk (forestiller jeg mig, for jeg har aldrig været på Færøerne) med græsklædte skråninger helt ud til klintekanten. På det sidste stykke før Rødvig, hvor Stevns Klint slutter, bolttrer to marsvin sig i vandet under os. Kort efter hviler vi benene og får kaffe og kage hos Klintens Sandwichproviant på havnen i Rødvig, hvor ejeren i øvrigt begyndte at tilbyde sejlture ud til klinten sidste år.

Om aftenen er jeg indlogeret på Rødvig Kro & Badehotel på værelse 6 med direkte udsigt til klinten. Lokale kommer på skift og går i det kølige vand fra den lange badebro, hvor aftensolen lyser ud på Østersøen. Det hyggelige hotel blev i øvrigt kåret til Danmarks bedste badehotel i 2020.

Nye planer for Trampestien

På dag to bliver vi igen samlet op og kører i bus til Bøgeskov Havn, hvor klinten begynder. Her ligger gamle udrangerede fiskenet langs hybenbuske og ramponerende både i et autentisk lillehavnsmiljø. Der er direkte kig til Øresundsbroen, der ligger som et fatamorgana i disen nordpå.

Men vi bevæger os væk fra vandet med det samme og ud på de små landeveje, der skal tage os ned til Holtug Kridtbrud og Mandehoved, hvor vi kan gå på klinten. For på den første del af ruten nordpå, ligger Trampestien ikke direkte ved vandet. Karen Nørby sig meget ærligt om det første stykke:

»Der er ikke så meget at opleve her andet, end at vi får nogle kilometer i benene«.

Men det kommer til at ændre sig i løbet af i år. For Stevns Klint blev fredet i januar 2021, hvilket omfatter et 25 meter bredt bælte langs klinten fra Rødvig i syd til en ejendom syd for Bøgeskoven i nord. Lodsejerne beholder jorden, men bliver kompenseret for at have mistet dyrkningsretten. Det betyder, at Stevns Kommune vil lægge trampestien indenfor fredningsområdet i nærheden af klinten således, at det snart vil blive muligt at gå langs klinten hele vejen fra nord til syd.

Det bliver godt. For stykket på landevejene står ikke mål med skønheden, da vi igen når ud til klintekanten. Særligt det sidste lange stræk ned til Stevns Fyrcenter er vildt med voldsomt stejle skrænter på den ene side og fine, vidtstrakte marker på den anden.

Vi slutter af med kaffe, kage og trøtte ben på det nyåbnede Mad & Ro, der ligger i en af de gamle, gule murstensbygninger, hvor militæret holdt til i sin tid. Inden bussen kører tilbage til opsamlingsstedet, drøner jeg kortvarigt op til toppen i fyret, hvor man 68 meter oppe over vandet kan kigge syd- og nordpå langs de steder, vi har gået.

Nu kan jeg puste ud og ikke skamme mig mere.